KIRURGI FOR IBD I 15 MINUTTER

ANNE KARLICZEK, GASTROKIRURG HAUKELAND

KORT OM CROHN

- Kirurgi hyppigste ved crohn i tynntarm og perianale fistler
- Ca 50-70% av pasienter med Crohn trenger kirurgi ila livet sitt (Frolkis et al Gastroenterol 2013, Bernell et al Ann Surg 2000)
 - Ileocøkalreseksjon
 - Tynntarmreseksjon/ strikturoplastikker
 - Operasjon for perianale fistler

CROHN: 'MANY ROADS LEAD TO SURGERY'

Indikasjoner kirurgi:

- Symptomatiske stenoser
- Fistulering
- Persisterende inflammasjon
- dysplasi

ØH:

- Ischemi
- Alvorlig blødning
- perforasjon

Semi ØH:

- Abscess
- obstruksjon

Toh et al World J Gastroenterol. Oct 28, 2016; 22(40): 8892-8904

LITT OM TEKNIKK

Anastomoser skoperbarhet residivrisiko? intraop teknikk

leinecke Mikulicz

Michelassi

Strikturoplastikker, eksempler

LAPAROSKOPI?

Laparoskopi eller åpen?

- Ikke mer en issue: laparoskopi har fordeler
 - kortere liggetid
 - færre komplikasjoner mtp sår
 - kosmetisk
- Team må være erfaren

LIRIC-TRIAL: IFX VS ILEOCØKALRESEKSJON

Ponsioen et al, Lancet 2017. Stevens et al, Lancet 2020.

INDIKASJONER KOLONKIRURGI

Fulminant kolitt, terapirefraktær totalkolektomi
Crohn: strikturer, inflammasjon totalkolektomi eller segmentreseksjon
Dysplasi (OBS: i UC ved funn høygr dysplasi 40-60% synkr cancer, og 25-30% utvikler ca ved FU)
UC: totalkolektomi/ proktokolektomi
Crohn: segmentreseksjon

NB: laparoskopisk, hvis operatør erfaren

MULIGHETER ETTER TOTALKOLEKTOMI

ileal pouch distal rectal

anastomosis (IPDRA)

Total kolektomi

anastomose

Kock's pouch (kontinent ileostomi)

with ileorectal anastomosis

BAKGRUNN TIL ULIKE VALG

- Reservoar: '1 chance only' for å gjøre det riktig, har mange mulige komplikasjoner (anastomoselekkasje, pouchitt, dårlig funksjon),
 - ønske med best mulig allmentilstand
 - Henvis til senter med nok kompetanse (10-20 prosedyrer pr år: AHUS, Trondheim, HUS). Nasjonale rettningslinjer under arbeid
- Barneønske i fremtid: unngå bekkenkirurgi, utsette reservoaroperasjon
- Kun restproktektomi
 - høy alder og/ eller dårlig funksjon bekkenbunn
 - Ikke ønske med reservoar
 - Mulig med Kock's pouch (= kontinent ileostomi)
- OBS: så lenge restrektum tilstede risiko for dysplasi → kontroll rektoskopi indisert

RISIKOFAKTORER IBD KIRURGI

Risicofaktorer

Preop abscess ved Crohn Steroidbruk (>10 mg prednisolon < 4 uker preop) Ernæringssvikt (>10% vekttap) Akutt kirurgi Røyking

PREOP OPTIMALISERING ECCO GUIDELINES

Optimalisering av ernæring

preop EEN (evt TPN),

Nedtrapping av corticosteroider

- Risiko økt ved predn >10-20 mg i >6 uker (Huang et al 2015)
- Ingen evidens for 'stress-dose' perop

Sepsiskontroll

- Antibiotika behandling
- Drenasje evt abscess
- Trapp ned steroider
- OBS ved CRP-stigning

Kontinuer IBD-medisiner Thiopuriner Anti TNF (diskusjon pågår..) Vedolizumab /Ustekinumab Risiko ved stopp: økt/residiv inflammasjon, antistoffdannelse Ved obstruksjon Avlastning med sonde, utelukk perforasjon eller ischemi (CT abdomen) Smertestilling Evt bolus steroider i 1-2 dager Start EEN, evt TPN → Forsøk å stabilisere og normalisere

TAKK FOR OPPMERKSOMHET

THE YOUNG & THE RECTUMLESS

https://colitisninja.com, https://www.inflamedanduntamed.org

FURTHER READING & LITT MER BAKGRUNNINFO International Journal of Colorectal Disease (2021) 36:1133–1145 https://doi.org/10.1007/s00384-021-03857-2

REVIEW

Surgical management of Crohn's disease: a state of the art review

Elise Maria Meima - van Praag¹ · Christianne Johanna Buskens¹ · Roel Hompes¹ · Wilhelmus Adrianus Bemelman¹

Journal of Crohn's and Colitis, 2020, 155–168 doi:10.1093/ecco-jcc/jjz187 Advance Access publication November 19, 2019 ECCO Guideline/Consensus Paper Journal of Crohn's and Colitis, 2015, 4–25 doi:10.1016/j.crohns.2014.08.012 ECCO Guidelines/Consensus Paper

OXFORD

ECCO Guideline/Consensus Paper

ECCO Guidelines on Therapeutics in Crohn's Disease: Surgical Treatment

OXFORD

ECCO Guidelines/Consensus Paper

European evidence based consensus on surgery for ulcerative colitis

Journal of Crohn's and Colitis, 2018, 1–12 doi:10.1093/ecco-jcc/jpx187 Original Article

Original Article

Inclusion of the Mesentery in Ileocolic Resection for Crohn's Disease is Associated With Reduced Surgical Recurrence

Calvin J. Coffey,^{a,b,c*} Miranda G. Kiernan,^{b,c*} Shaheel M. Sahebally,^{a,b,c*}

Mesenteric and mucosal transition zones

Også her historisk kontrollgruppe, uklar om den kan sammenlignes med 'intervensjonsgruppen'

Men: imens flere studier som tyder på at det bør unngås for knapp reseksjon: -Wasmann et al 2019, Infl bowel dis: Predictive value of positive resection margins - De Groof et al 2019, JCC, persistent mesorectal infl associated with complications

TYPE ANASTOMOSE

https://www.youtube.com/watch?v=ZUO79tLavW8 (45 min video om anastomoser i Crohn AIBD-kongress 2018, god sammendrag i innledning)

LIVET MED RESERVOAR

- Hyppig avføringsfrekvens, median:
 - 5x tømminger totalt, 0-1x om natten (ca 70% av alle pasienter)
 - 30% hyppigere
- Inkontinens
 - 75% har noen grad av lekkasje
 - 3% alvorlig
- 'Pouchitt'
 - Hos ca 40% av pasientene ila livet med reservoar
- Økt pouchitt-risiko:
 - PSC
 - Crohn kolitt og indifferend kolitt
 - Obstruksjoner
- OBS: ved graviditet anbefales sectio (økt risiko pouchkomplikasjoner ved obstetriske komplikasjoner)